

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Linnea Bertilsson
Naturvårdshandläggare

Enligt sändlista

Förordnande om utvidgat strandskydd i Svenljunga kommun

Innehåll

Beslut om utvidgat strandskydd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken
Ärendets handläggning
Inkomna yttranden
Skälen för beslut
Upplysningar
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskartor
Bilaga 2. Sammanfattning av remissvar
Bilaga 3. Sändlista
Bilaga 4. Besvärshänvisning, blankett 04

Beslut

Länsstyrelsen förordnar att de sjöar som anges nedan omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Strandskyddsområde 300 m

Fegen

Fegen V

Strandskyddsområde 200 m

Björsjön

Djupasjön

Hallången L

Hallången St

Holsjö

Hökasjön (*Vassgårdenomr.*)

Kalvsjön

Karken

Kvarnsjön St

Kvistdroppen L

Kvistdroppen St

Lysjön

Opperhalen

Smalingen

Svansjön N

Svansjön S

Såken

Täxlesjön

Visen

Vitasjön

Yasjön

Beslutet medför att strandskyddsområdet vid sjöarna Spaden, Gräskan, Simmesjön, Mogasjön, Annlarpasjön, Tostaholmen, Hökasjö (*vid Annlarpasjön*), Pikesjön och Skyarpasjön minskar till generellt strandskydd om 100 m från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Områden där strandskyddet upphävts i samband med detaljplan eller som saknar strandskydd pga att området var planlagt 1975 (och där planen fortfarande gäller), berörs ej av beslutet. Om sådana detaljplaner upphävs eller ersätts så inträder utvidgat strandskydd enligt avståndsangivelse i detta beslut. Sådana områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.39.

I vissa områden har anpassning av strandskyddsgränsen gjorts, med hänsyn till vägar, befintlig bebyggelse, speciellt höga naturvärden och dylikt. Dessa områden redovisas särskilt som "anpassad gräns" på bifogade kartor, bilaga 1.1-1.39.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 14 § miljöbalken (1998:808). Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas. Under förutsättning att beslutet vinner laga kraft upphäver Länsstyrelsen sitt beslut 1975-06-16 om strandskyddsområden i Svenljunga kommun, i den del det gäller utvidgat strandskydd.

Ärendets handläggning

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsbestämmelser i kraft. Efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen, 7 kap 14 § miljöbalken. Avsikten är enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen att Länsstyrelsen ska se över områden med utvidgat strandskydd.

Berörda myndigheter har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar, Göteborgs-Posten, Borås tidning, Dalslänningen och Skaraborgsbygden under v 16 2013, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Svenljunga kommun. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 2. Ytrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Svenljunga kommun anser att förslaget bör balanseras bättre kring de mindre tätorterna mellan de allmänna intressena landsbygdsutveckling respektive rekreation, exempelvis genom att minska strandskyddet vid Lilla Hallången till 100 m. Kommunen anför vidare att skillnader i strandskyddets omfattning, gällande Lysjön och Spaden, som inte motiveras nog eroderar legitimiteten i hela beslutet.

Kommunen önskar även en komplettering vad gäller synen på vad som är exploateringstryck och störningar av strandmiljön. Annat än tätorter och bostäder kan orsaka ingrepp i naturmiljön och störa upplevelsen av sjöarna i strid med strandskyddets syften. Även motiveringar som bygger på värden för fågellivet bör förtydligas gällande skyddade sjösystem där födosök och boende sker i olika sjöar.

LRF Västra Götalands län anser att det generella skyddet på 100 m mycket väl tillgodoser de ändamål som strandskyddet är satt att bevaka, samt påpekar att den nya strandskyddslagen syftade till att stärka strandskyddet i områden med högt exploateringstryck, och sänka skyddet i andra områden. LRF anser vidare att beslutet ska vara väl förankrade hos markägare och kommuner, att jordbruksverksamhet är viktigt för att hålla markerna öppna och att Länsstyrelsen inte får göra en alltför strikt tolkning av vad som klassas som näringsverksamhet i undantagen för areella näringar, att utökad strandskydd inte ska omfatta områden där det redan finns samlad bebyggelse samt att dubbelskydd av områden bara medför ökad byråkrati.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap 14 § MB).

Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap 13 § miljöbalken).

Allmänna överväganden i fråga om utvidgat strandskydd

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdets värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. Riksintresseområden enligt 3 kap 6 § andra stycket och 4 kap 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. Kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. Grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. Välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. Tätortsnära strövområden, eller
7. Ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga för alla enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Detta är av nationellt och regionalt långsiktig karaktär. Strandskyddet ska möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör

dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet kring sjöar. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden för strandskyddet. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterszonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de sjöar som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Stockholms Regionplane- och trafikkontor har gjort flera utredningar om hur man kan mäta kvaliteter i friluftslivs- och rekreationsområden. Det vanligaste önskemålet med att vistas i naturen är att uppleva lugn och ro. Områdena ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att avståndet till störande exploatering är mellan 200 och 300 meter. Länsstyrelsen bedömer därför att det är viktigt att vid sjöar som har dokumenterade värden utvidga strandskyddet i syfte att säkerställa upplevelsevärden för allmänheten och friluftslivet. På så sätt kan större sammanhängande strandnära strövområden eller områden med andra höga upplevelsevärden bevaras för framtiden utan påverkan från närliggande bebyggelse.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket att utnyttja kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid sjöar med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till kusten och insjöar som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Fegenområdet. Fegenområdet består av sjön Fegen med angränsande sjöar och omgivande skogar, och är beläget på gränsen mellan Västra Götalands, Jönköpings och Hallands län. Området hyser både höga värden för växt- och djurlivet, med bland annat en rik fisk- och fågelfauna, och för friluftslivet, med gott om öar, skär och skyddade vikar som har gjort området populärt för bland annat kanoting. Här finns också ett system med iordningställda lägerplatser där man kan övernatta. Området används även för vandring, bad och fiske. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Ett annat sjörikt område är Vassgårdenområdet. Vassgårdenområdet är ett stort och välutvecklat åsnätområde, ett nyckelområde för tolkningen av isavsmältningen, beläget på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Området utgörs av åsar, kullar och plåtåer som åtskiljs av dödisgropar. Ett antal mindre sjöar fyller ut dessa dödisgropar. I områdets södra del ligger också stora mossar med högt skyddsvärde. Området är naturskönt med höga värden för friluftslivet. Sjöarna utgör populära fiskesjöar, med arter som abborre, braxen, gädda och mört. Området hyser även höga värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse och storlom. Det är av stor vikt att områdets orördhet, upplevelsevärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Bland annat fågellivet är i många fall beroende av skyddade sjösystem där födosök och boende sker i olika sjöar. Länsstyrelsen ser därför sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

Kring vissa sjöar är stränderna bitvis så flacka att marken där under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför är tidvis begränsad. Exploatering utanför hundrameterszonen skulle här ytterligare

begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur i områden som tidigare varit oexploaterade ger också upphov till övergödande utsläpp. Ny exploatering som placeras nära vattnet medför en framtida risk för ökade näringshalter i våra sjöar till följd av mindre självrening jämfört med ny exploatering som placeras längre från vattnet. Ökade utsläpp av övergödande ämnen är ett hot mot vattenkvaliteten i ekologiskt känsliga områden samt mot de arter som gynnas, eller till och med är beroende, av näringsfattiga förhållanden. Ett utvidgat strandskydd motverkar ökade utsläpp, och är nödvändigt för att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet i sådana områden.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna ges till stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringsstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet. Den typen av exploateringar skulle hindra allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet, och även påverka strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med ett utvidgat strandskydd på land ska följas av ett utvidgat skydd även ut i vattnet.

I vissa fall anser Länsstyrelsen att det är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av det utvidgade strandskyddet. I vissa fall kan dock ett område utgöra en viktig passage till ett strandområde, även om det redan idag är bebyggt. Därför måste en bedömning av ett områdes värde för strandskyddets syften göras i varje enskilt fall.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I illustrationskartorna som bifogas beslutet används fastighetskartans ml-skikt från den 21 oktober 2010 som strandlinje.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljö målen ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt, samt ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas. Även målet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” berörs.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav. Det kan även vara nödvändigt för att inte bryta mot en miljö kvalitetsnorm eller för att motverka att vattnet inte uppnår god ekologisk status.

Motiv för utvidgning

Sjöar inom Fegenområdet (bilaga 1.1-1.16)

Värdebeskrivning

Fegenområdet består av sjön Fegen med angränsande sjöar och omgivande skogar, och är beläget på gränsen mellan Västra Götalands, Jönköpings och Hallands län. Området hyser både höga värden för växt- och djurlivet, med bland annat en rik fisk- och fågelfauna, och för friluftslivet, med gott om öar, skär och skyddade vikar som har gjort området populärt för bland annat kanotning. Här finns också ett system med iordningställda lägerplatser där man kan övernatta. Området används även för vandring, bad och fiske.

Sjön Fegen är en av södra Sveriges mest skyddsvärda sjöar. I sjön finns den värlekande siklöjan, som här har sin enda förekomst i Sverige. Förutom denna finns ytterligare 16 fiskarter i sjön. Området hyser även värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse och storlom.

Stora delar av området omfattas av naturreservat, och har även pekats ut som natura 2000-område enligt både art och habitatdirektivet. I området finns också ett flertal fågelskyddsområden. Största delen av området har även pekats ut som riksintresse för naturvård och nationellt särskilt värdefulla vatten. I området finns även ett flertal mindre områden med skyddsvärda skog-, betes- och våtmarksområden.

Sjöar inom området

De sjöar som är belägna inom området är Fegen, Västra Fegen, Nordre och Söndre Svansjön, Spaden och Kalvsjön.

Länsstyrelsens bedömning och strandskyddets omfattning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring

ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Länsstyrelsen bedömer att sjöarna Fegen och Västra Fegen med strandområden, till följd av deras storlek, naturvärden och stora betydelse för närrökreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas. Kring övriga sjöar i området gäller det utvidgade strandskyddet till 200 meter.

Sjöar inom Vassgårdenområdet (bilaga 1.31, 1.32 och 1.35)

Värdebeskrivning

Vassgårdenområdet är ett stort och välutvecklat åsnätområde, ett nyckelområde för tolkningen av isavsmältningen, beläget på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Området utgörs av åsar, kullar och plåtåer som åtskiljs av dödisgröpar. Ett antal mindre sjöar fyller ut dessa dödisgröpar. I områdets södra del ligger också stora mossar med högt skyddsvärde.

Området är naturskönt med höga värden för friluftslivet. Sjöarna utgör populära fiskesjöar, med arter som abborre, braxen, gädda och mört. Området hyser även höga värden för fågellivet, med bland annat häckande fiskgjuse och storlom.

Området omfattas av landskapsbildsskydd och har även pekats ut som riksintresse för naturvård.

Sjöar inom området

I den del av området som är belägen i Svenljunga kommun ligger sjöarna Tåxlesjön, Yasjön, Stora och Lilla Kvistroppen, Björsjön och Djupasjön. Hökasjön är belägen i Tranemo kommun, men del av strandskyddsområdet sträcker sig in i Svenljunga kommun.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Opperhalen, Visen, Smalingen (bilaga 1.28)

Värdebeskrivning

Sjöarna Opperhalen, Smalingen och Visen är sammanlänkade och ligger vid tätorten Ambjörntorp på gränsen mellan kommunerna Svenljunga och Tranemo. Till följd av det tätortsnära läget har sjöarna med strandområden värde som tätortsnära rekreativområde. Sjöarna ligger också en knapp mil söder om tätorterna Svenljunga och Tranemo.

Sjöarna är belägna i ett vackert landskap med fina berghällar kring sjön. Området är populärt för olika former av friluftsliv, såsom strövning, bad och bär- och svamplockning. Sjöarna är också populära fiskesjöar, med arter som siklöja, sutare, mört, gädda och abborre.

Sjöarna har en hög biologisk funktion, och området hyser höga värden för växt- och djurliv. Vid Skummenäs finns värdefull betad hagmark, med skog som omfattas av naturvårdsavtal och har pekats ut som nyckelbiotop, och området kring tätorten Ambjörntorp har pekats ut som regionalt värdefullt odlingslandskap. Sjöarna har även värden för fågellivet, med bland annat häckande storlom och fiskgjuse.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Strandområdena hotas också till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Delar av strandområdena är redan idag exploaterade av bebyggelse. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Karken och Stora Kvarnsjön (1.25-1.27, 1.29 och 1.30)

Värdebeskrivning

Sjöarna Karken och Stora Kvarnsjön är oligotrofa skogssjöar belägna strax öster om tätorten Holsjunga i kommunens västra del. Närheten till tätorten medför att sjöarna med strandområden hyser ett visst värde som tätortsnära rekreativområde samt i viss mån hotas av exploatering. Delar av strandområdena är redan exploaterade, främst området kring badplatsen vid Stora Kvarnsjön. Sjöarna är populära fiskesjöar och används även för bad, kanoting och annat friluftsliv.

Sjöarna med strandområden hyser även värden för växt- och djurlivet. Karken har en hög biologisk mångformighet och funktion med artrik fisk- och fågelfauna. Storlom och fiskgjuse häckar i båda sjöarna. Kring sjöarna finns flera mindre områden med värdefull skogsmark.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Strandområdena hotas också till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Holsjö (bilaga 1.22-1.25)

Värdebeskrivning

Holsjön är en oligotrof/mesotrof sjö belägen i anslutning till tätorten Holsjunga i kommunens västra del. Den mindre tätorten Fäxhult är belägen vid sjöns sydöstra strand. Närheten till tätorter medför att sjön med

strandområden hyser värden som tätortsnära rekreativområde samt att det hotas av exploatering. Delar av strandområdena är redan exploaterade.

Området har höga värden för friluftslivet och används bland annat för bad, fiske och kanoting. Här finns också fina strövområden. Vid Holsjunga finns en välbesökt camping, med båt- och kanotuthyrning.

Sjön har en hög biologisk mångformighet och funktion, med en artrik fisk- och sjöfågelfauna samt en varierande sammansättning av strand- och vattenvegetation. Storlom och fiskgjuse häckar i sjön. Kring sjön finns flera mindre områden med värdefull skog och våtmarksområden.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Strandområdena hotas också till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Vitasjön (bilaga 1.17)

Värdebeskrivning

Vitasjön är en oligotrof skogssjö belägen i kommunens sydvästra del några kilometer söder om Östra Frölunda. Flera mindre tätorter, Mjöbäck, Överlida, Mårdaklev och Älvsered, ligger på några kilometers avstånd från sjön. Närheten till tätorten medför att sjön med strandområden hyser ett visst värde som tätortsnära rekreativområde samt i viss mån hotas av exploatering.

Sjön med strandområden utgör ett lugnt, relativt oexploaterat område, beläget i en dal. Området har värden för friluftslivet och sjön används bland annat för fiske, bad och kanoting. Här finns en kommunal badplats.

Sjön har även värden för fågellivet, med bland annat häckande storlom.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden hyser höga värden för det rörliga friluftslivet. Strandområdena hotas också, till följd av sitt tätortsnära läge, av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Stora och Lilla Hallången (bilaga 1.18-1.21)

Värdebeskrivning

Sjöarna Stora och Lilla Hallången är två oligotrofa sjöar belägna i anslutning till tätorten Överlida i kommunens västra del. Närheten till tätorten medför att sjöarna med strandområden hyser värden som tätortsnära rekreativområde samt att de hotas av exploatering. Delar av

strandområdena är redan exploaterade och i anslutning till tätorten är strandskyddet upphävt.

Området har höga värden för friluftslivet och används bland annat för bad, fiske och kanotning. Här finns också fina strövområden. Vid Lilla Hallången ligger en campingplats, där det även finns kanotuthyrning.

Sjöarna har en hög biologisk mångformighet och funktion, med artrik fiskfauna och värden för fågellivet. I sjöarna häckar bland annat storlom, och här finns även övervintrande strömstare. Högvadsån, som ligger nedströms sjöarna, utgör lek område för havsvandrande lax och öring och här finns även ett bestånd av flodpärlmussla. Kring sjöarna finns också flera områden med värdefull skog.

Exploateringstryck och Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden hyser höga värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Strandområdena hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa värdena för växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

Såken (bilaga 1.36-1.39)

Värdebeskrivning

Såken är en medelstor, oregelbunden sprickdalssjö belägen i kommunens norra del, på gränsen mot Borås kommun. Största delen av sjön ligger i Svenljunga kommun.

Såken är en sjö med vackra omgivningar som hyser höga värden för friluftslivet. Sjön är bland annat en populär fiskesjö, med hög biologisk funktion och artrik fiskfauna. Här finns bland annat arter som abborre, gädda, gös och regnbåge. Kring sjön finns en anlagd vandringsled.

Sjön hyser även höga värden för växt- och djurlivet. Vid Hagö på udden i sjöns västra del finns ett område med näringsfattig bokskog som har pekats ut som natura 2000-område. Ett större område på udden med lövskog och skogsbeta omfattas även av naturvårdsavtal. Området har höga natur- och friluftsvärden. Vid Gälared finns även ett område som har pekats ut som både naturreservat och fågelskyddsområde. Området utgörs av ett 200-300 meter brett sund med bergstup som utgör häckningsplats för rovfåglar. Sjön hyser även i övrigt värden för fågellivet, med bland annat häckande storlom.

Länsstyrelsens bedömning

Såken med strandområden hyser höga värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterszonen, skulle medföra negativ påverkan på fågellivet samt övrigt växt- och djurliv, upplevelsevärdena och allmänhetens möjligheter till friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till

200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Lysjön (bilaga 1.33 och 1.34)

Värdebeskrivning

Lysjön är en oligotrof, relativt opåverkad klarvattensjö belägen i kommunens norra del på gränsen mellan kommunerna Borås och Svenljunga. Vid sjöns östra strand ligger Sandsjön, som är en mindre tätort. I anslutning till tätorten finns idag viss bebyggelse i strandområdena. Närheten till tätorten innebär att sjön med strandområden har värde som tätortsnära rekreatjonsområde.

Sjön har en mycket hög biologisk mångformighet och funktion, med förekomst av bland annat flodpärlmussla och två ovanliga arter av blågrönalger. Fiskarter som förekommer är ål, bäcköring, insjööring, regnbåge, sik, siklöja, gädda, sutare, brax, elritsa, mört, abborre och gös.

Sjöns strandområden är i hög grad opåverkade idag, och det finns flera områden med värdefull skog kring sjön. Sjön hyser även värden för fågellivet, med bland annat häckande storlom.

Länsstyrelsens bedömning

Lysjön med strandområden hyser mycket höga värden för främst växt- och djurlivet, men även för friluftslivet. Det finns ett visst exploateringsstryck i området och ett intresse för ny fritidsbebyggelse vid sjön. Tillkommande bebyggelse kring sjön, även utanför hundrameterszonen, skulle påverka områdets orördhet, upplevelsevärden samt värden för växt- och djurlivet negativt. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter, kring den del av sjön som är belägen i Svenljunga kommun, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Bemötande av inkomna yttranden

Verktyg för att stimulera landsbygdsutvecklingen finns inskrivna i lagen (7:18e § MB). Länsstyrelsen anser att dessa verktyg är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsen delar kommunens åsikt att strandskyddet som regel bör ha samma omfattning på båda sidor av kommungränsen. Strandskyddets omfattning ska inte bero på vilken kommun området ligger i. Vad gäller Lysjön konstaterar Länsstyrelsen att naturvärdena är högre på den sida av sjön som ligger i Borås kommun, och fordrar ett utvidgat strandskydd till 300 meter medan 200 meter är tillräckligt för den sida av sjön som är belägen i Svenljunga kommun. Vad gäller Spaden har Länsstyrelsen, efter samråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län, beslutat att minska det utvidgade strandskyddet till 100 meter. I Jönköpings län har Spaden 100 meter strandskydd sedan tidigare.

Enligt regeringens proposition 2008/09:119 om strandskyddet och landsbygdsutvecklingen innebär de nya bestämmelserna i miljöbalken en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Länsstyrelsen har bedömt att de sjöar som får minskat strandskydd i dagsläget inte behöver omfattas av utvidgat strandskydd för allmänhetens tillgång till strandområden samt livsvillkoren för växt- och djurliv ska kunna säkerställas. Det generella strandskyddet om 100 meter finns dock kvar.

Vad gäller de gamla besluten om upphävande av strandskydd vid mindre sjöar och vattendrag har Länsstyrelsen inte haft möjlighet att se över dessa i detta projekt eftersom resurserna inte har räckt till det.

De allra flesta sjöar som omfattas av strandskydd i länet har generellt strandskydd om 100 meter. Utvidgat strandskydd gäller bara i områden som är extra skyddsvärda med hänsyn till strandskyddets syften. Att minska strandskyddet till 100 meter vid samtliga sjöar i länet riskerar att leda till fragmentering av strandområdena, med följderna att allmänhetens tillgång till strandområdena generellt skulle minska samt att förhållandena för växt- och djurliv skulle försämrats. Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd vid uppräknade sjöar, med de motiveringar som angivits i besluten är nödvändiga för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften. Strandskyddslagets inriktning om anpassning efter lokala förhållanden vad gäller bl. a. exploateringsstryck gäller framförallt kommunernas möjlighet att peka ut så kallade LIS-områden, där lättnader i strandskyddet ska gälla till förmån för landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen väger in frågor som framtida exploateringsstryck i bedömningen av om utökad strandskydd behövs i ett område. Även i kommuner som i stort har ett lågt exploateringsstryck kan det finnas intresse av att bygga strandnära fritidshus mm. i specifika områden. Länsstyrelsen anser att de möjligheter som de i lagen inskrivna verktygen för landsbygdsutveckling medför är tillräckliga och att det inte är lagstiftarens intention att strandskydd ska minskas i samband med denna översyn enbart i syfte att stimulera landsbygdsutvecklingen.

Länsstyrelsens bedömningar av dispensansökningar och undantag för areella näringar måste följa den praxis som utvecklas kring lagstiftningen. Varken lagstiftning eller praxis kan påverkas i samband med detta beslut.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark- och vatten. Beslutet innebär totalt sett en minskning

av strandskyddets omfattning i Svenljunga kommun jämfört med dagsläget. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att förordnandet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Upplysningar

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med övriga kommunvisa beslut i Västra Götalands län, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs Posten, Bohusläningen, Strömstads Tidning, Lysekils-Posten, Dalsläningen, Skaraborgsbygden och Borås tidning.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär 04.

I detta ärende har Länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Linnea Bertilsson har varit föredragande. Att Naturvårdsdirektör Sven Swedberg, Karin Slättberg för Samhällsbyggnadsenheten, Jan Gustafsson för Vattenvårdsenheten, Karolina von Mentzer för Kulturmiljöenheten, Torbjörn Johnson för Landsbygdsenheten och Anna Roslund för Rättsenheten har deltagit intygas av Linnea Bertilsson

Lisbeth Schultze

Linnea Bertilsson